

Slöjdforskning i fokus

Techne serien 1995–2017

Juha Hartvik & Mia Porko-Hudd

I artikeln ges en analyserande överblick av artiklar publicerade i den av NordFo (Nordiskt forum för forskning och utvecklingsarbete inom utbildning i slöjd) ägda Techne A-serien under tiden 1995 till 2017. Artiklar i Techne B-serien under samma tidsperiod presenteras endast gällande antal publikationer och artiklar samt publiceringsspråk och författarens landstillhörighet. En analys av nordisk publicerad slöjdforskning är intressant dels som en historisk översikt från en tid då forskningen inom området startade och tog fart, dels som en identifiering över områden som framledes kunde beforskas. Analysen av de 178 artiklarna i A-serien har i huvudsak gjorts utgående från deras abstrakt och sökord. Analyserna leder både till beskrivande övergripande perspektiv och till mer detaljerade beskrivningar om hur artiklarna relaterar till olika former av slöjdverksamhet. Studiens forskningsfrågor lyder enligt följande: Hur relaterar artiklarna till olika former av slöjd generellt i samhället och specifikt i utbildning? Hurdant ämnesfokus har artiklarna? Vilket forskningsfokus har artiklarna?

Sökord: slöjd, forskning, artiklar, Techne serien, vetenskaplig klassificering

Bakgrund och urval

Under åren 1995–1998 ledde professor Linnéa Lindfors från Åbo Akademi och professor Juhani Peltonen från Åbo universitet i Finland, ett av NorFA (Nordisk Forskautbildningsakademi) finansierat nordiskt forskarnätverk benämnt *Slöjddkompetens i nordisk kultur*. Efter det första nätverksåret fanns det medel kvar för att sammanställa en rapport över nätverkets verksamhet. Det enkla skulle ha varit att ge ut en bunt kopierade papper, men istället kom Lindfors på idén om att göra en häftad publikation och utveckla en nordisk publikationsserie för forskning i slöjdpedagogik och slöjdvetenskap. Någon dylik publikationsserie fanns inte sedan tidigare och vid denna tidpunkt fanns det ett behov av ett forum för vetenskaplig rapportering för att förstärka de relativt nyetablerade vetenskapsområdenas ställning i de nordiska länderna. Publikationsserien som gavs namnet *Techne serien* inrättades i kölvattnet av forskarnätverket i syftet att publicera och sprida slöjdforskning på nordiska språk och engelska. Serien har sedan begynnelsen, 1995, utgetts av ämnesområdets egen forskarorganisation *NordFo, Nordiskt forum för forskning och utvecklingsarbete inom utbildning i slöjd*. (Techne serien, 2011.)

Valet av namn på publikationsserien gjordes med utgångspunkt i slöjdarternas natur. (Lindfors & Peltonen, 1995; Lindfors, 2017 s. 178.) Seriens namn beskrivs i förordet i den första publikationen enligt följande:

Seriers namn TECHNE SERIEN har sitt ursprung i det grekiska ordet som har en dubbel betydelse. Termen används å den ena sidan i betydelsen att göra och kunna någonting, både hantverksmässigt och konstnärligt, och å den andra sidan att förstå och veta i ordens vidaste betydelse – att klara av och verkställa eller att vara förtrogen med någonting. (Lindfors & Peltonen, 1995.)

Enligt NordFo inrymmer Techne begreppet alla de nordiska ämnesvarianterna forming, händarbejde och slöjd samt duodji/sameslöjd (Techne serien, 2011).

Techne serien är indelad i en A-serie för publicering av forskningsrapporter på engelska eller något annat världsspråk, och en B-serie för publicering av dokumentationer såsom forskningsöversikter, debattinlägg och bidrag från kongresser, symposier eller workshops. Vid behov kan också artiklar på nordiska språk och finska publiceras. Den första publikationen i serien utkom år 1995, B1:1995 *Slöjdkompetens i nordisk kultur Del I. Bidrag av forskarnätverk 1995* av redaktörerna Lindfors och Peltonen. Denna publikation innehåller 13 artiklar skrivna av nordiska forskare och doktorander inom slöjdområdet. Den första rapporten i A-serien är en monografi på engelska som utkom år 1996, A1:1996 *Craft, Art or Design? In pursuit of the changing concept of craft* av Anna-Marja Ihatsu.

Fram till utgången av år 2017 har det utgetts 29 rapporter i A-serien och 18 publikationer i B-serien. Sammanlagt har det utgetts 397 artiklar varav 178 artiklar i A-serien och 219 artiklar i B-serien. Mellan åren 1995 och 2011 publicerades Techne serien i tryckt format. Från och med 2011 publiceras Techne serien digitalt som ”open access” på adressen <https://journals.hioa.no/index.php/techneA/index>.

I beskrivningen av seriens verksamhetsområde på den digitala journalportalen, anges det att Techne serien öppnar för olika teoretiska, metodologiska och empiriska perspektiv på utbildning och lärande inom slöjdfältet. Det övergripande slöjdbegreppet som används i beskrivningen av seriens fokusområde inrymmer olika varianter av verksamheter där material och redskap ingår vid framställning av artefakter. För att bredda seriens fokus uppmanas forskare att skriva artiklar som fokuserar på pedagogiska, psykologiska, sociala, kulturella och tekniska sammanhang i formella och informella samt fysiska och virtuella lärmiljöer. Redaktionsrådet för Techne serien inbjuder artiklar som bland annat diskuterar processer, materialitet och kroppsbaserade aspekter relaterade till slöjdområdet liksom nya former av slöjdande såsom maker kultur, DIY och craftivism. (Techne serien, u.å.).

I egenskap av slöjdforskare, adepter till och kolleger med professor Lindfors samt långvariga redaktionsrådsmedlemmar i Techne serien, har artikelns skribenter åtagit sig uppgiften att skapa en överblick av tematiken som behandlats i artiklar som är publicerade i serien. Eftersom materialet är omfattande och artiklarna är skrivna på fem olika språk (danska, engelska, finska, norska och svenska) ges endast en överblickande beskrivning av Techne B-serien, medan Techne A-serien granskas på ett mer detaljerat plan för att besvara följande forskningsfrågor:

- Hur relaterar artiklarna till olika former av slöjd generellt i samhället och specifikt i utbildning?
- Hurdant ämnesfokus har artiklarna?
- Vilket forskningsfokus har artiklarna?

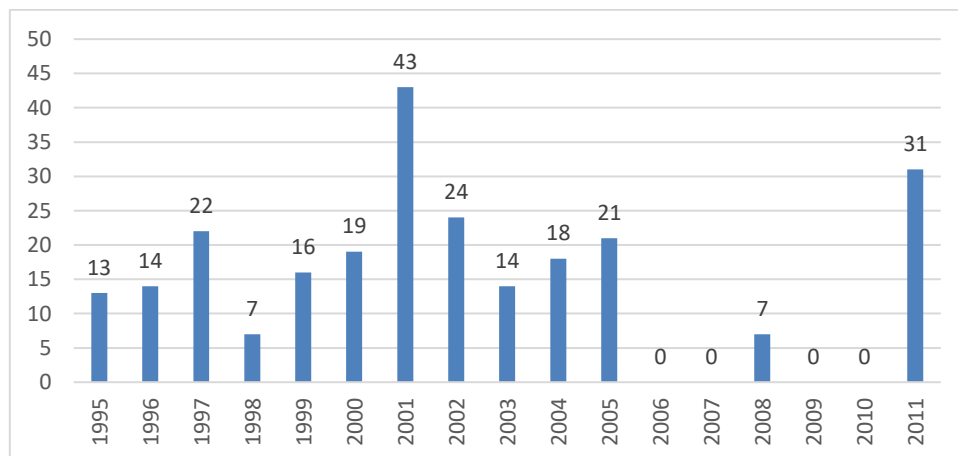
Programmet NVivo har använts som stöd för analysarbetet. Inledningsvis är artiklarna analyserade och kategoriserade på ett överblickande plan i relation till artikelns utgivningsår och språk samt skribentens hemland och kön. Denna analys är gjord för såväl Techne A- som B-serien. Techne A- serien är därutöver analyserad på en djupare nivå för att besvara studiens forskningsfrågor. Resultatredovisningen inleds med en överblick av Techne B-serien.

En överblickande presentation av artiklar i Techne B-serien

Techne B-serien inrättades ursprungligen för publicering av dokumentationer såsom forskningsöversikter, debattinlägg och bidrag från kongresser, symposier eller workshops (Techne serien, 2011). Behovet av en publikationskanal för artiklar av denna karaktär var stort vid en tid då utbudet av forskning inom slöjdområdet var mycket begränsat. Ansvar för den vetenskapliga nivån för manuskript som skulle publiceras i B-serien delades av artikelns författare, av redaktören för den aktuella publikationen samt av Techne seriens huvudredaktör. Alla praktiska uppgifter gällande insamling av artiklar, teknisk redigering av artiklarna, sammanställning av publikationen, finansiering av tryckning samt arrangemang kring distribution till bibliotek, universitet och forskare sköttes av redaktören för den specifika utgåvan i samarbete med redaktionsrådet. B-serien utgavs i tryckt form under åren 1995 till 2011. När seriens redaktionsråd valde att övergå till digital publicering av Techne A-serien år 2011 avvecklades samtidigt publiceringen av B-serien. Det uppfattades inte vara motiverat att upprätthålla en publikationskanal som inte är meriterande och som är av vetenskapligt lägre nivå än nivå 1 enligt JUFO Publikationsforums (<http://www.julkaisufoorumi.fi/sv>) klassificering av vetenskapliga publikationskanaler.

I Techne B-serien utgavs under 17 år sammanlagt 18 publikationer, varav tre är samskrivna texter i monografiform och 15 är artikelsamlingar, sammantaget utgör detta 219 artiklar exklusive redaktörers förord. Antalet publicerade artiklar per år varierar från noll till 43 stycken, detta illustreras i tabell 1.

Tabell 1. Antalet publicerade artiklar i Techne B-serien under åren 1995–2011

Artiklarna är skrivna av 126 forskare från samtliga nordiska länder och av forskare från Estland, Kuba, Ryssland, Storbritannien, Tyskland samt USA. I tabell 2 kan man se att en övervägande majoritet av forskarna är från Finland.

Tabell 2. Forskarnas landstillhörighet i Techne B-serien

Finland	Sverige	Norge	Danmark	Island	Övriga länder
54	28	17	14	6	7

I Techne B-serien finns artiklar som är skriva på danska, engelska, finska, norska, samiska och svenska. Fördelningen mellan språken illustreras i tabell 3. Principen för publicering har genomgående varit att forskaren själv får välja vilket språk hen skriver på och att artiklar på samtliga nordiska språk och engelska kan publiceras. Ifall artikeln har skrivits på samiska, isländska eller finska kan artikeln ha

översatts till engelska eller inkluderat en längre summering på engelska. I tabell 3 framgår att artiklar skrivna på engelska är flest medan exempelvis finska använts i enbart två artiklar trots att majoriteten skribenter är från Finland.

Tabell 3. Antalet artiklar på olika språk i *Techne* B-serien

Engelska	Svenska	Norska	Danska	Finska	Samiska
88	67	36	25	2	1

En översiktlig blick av artiklarna i B-serien antyder att de innehållsligt följer samma tematik som artiklarna som är publicerade i A-serien. Eftersom artiklarna i B-serien endast är tillgängliga i tryckt form är deras spridning ytterst begränsad. Eventuellt kunde en del artiklar som anses vara av hög vetenskaplig nivå och relevans utges i nytryck i digital form. Urvalet av artiklarna skulle dock kräva ett omfattande analysarbete. En sammanställning av de tryckta publikationerna inom *Techne* serien finns på adressen www.vasa.abo.fi/nordfo/techne/index.htm.

En överblickande presentation av artiklar i *Techne* A-serien

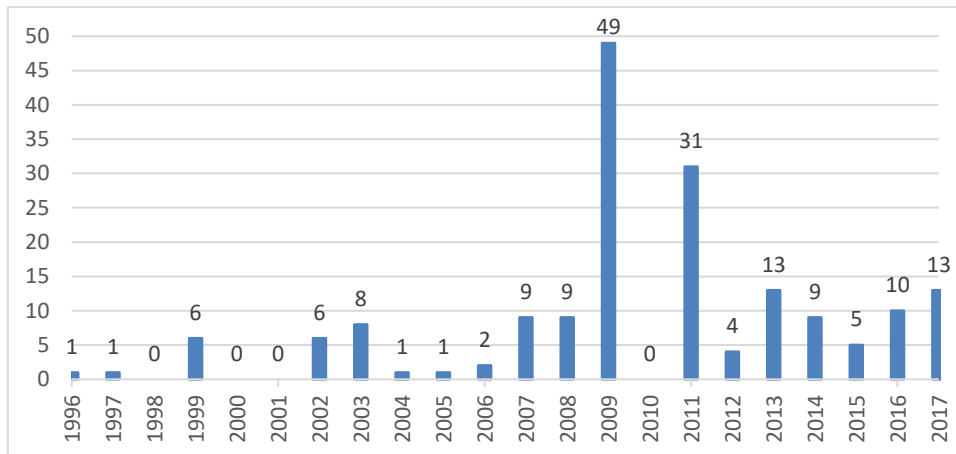
Artiklarna i A-serien presenteras inledningsvis utgående från attribut såsom författarens hemland och kön samt artikelns utgivningsår. Den efterföljande analysen görs i huvudsak utgående från artiklarnas abstrakt och sökord. Analyserna leder till ett beskrivande övergripande perspektiv av artiklarnas tematiska innehåll.

Techne A-serien har utgetts i tryckt form under åren 1996–2011 och endast digitalt därefter. Arrangemangen kring publicering av de tryckta rapporterna var omfattande och tidskrävande. Allt praktiskt arbete med insamling av artiklar, teknisk redigering av artiklarna, sammanställning av rapporten, finansiering av tryckning samt arrangemang kring distribution till bibliotek, universitet och forskare sköttes av redaktören för den specifika utgåvan i samarbete med redaktionsrådet. Detta arbete underlättades betydligt då publiceringen av *Techne* A-serien hösten 2011 flyttades till en öppet tillgänglig digital plattform (<https://journals.hioa.no/index.php/techneA/index>).

För att hålla hög vetenskaplig standard på artiklarna som publiceras i *Techne* A-serien genomgår de en dubbelblind granskningsprocess som innebär att både författare och granskare förblir anonyma för varandra. Varje artikel granskas av två personer med hög vetenskaplig behörighet inom området. Granskningsprocessen och regelbunden publiceringsverksamhet medför att *Techne* A-serien fyller kraven för basnivå 1 enligt klassificering av vetenskapliga publikationskanaler av Vetenskapliga samfundens delegation JUFO Publikationsforum (<http://www.julkaisuforum.fi/sv>) samt det norska Nasjonale publiseringsutvalget, NPU, och Norsk senter for forskningsdata, NSD, (<https://dbh.nsd.uib.no/publiseringskanaler/Forside>).

I *Techne* A-serien har det under tiden 1996 till 2017 utgetts 29 rapporter bestående av 7 monografier och 22 artikelsamlingar, sammanlagt utgör detta 178 artiklar exklusive redaktörers förord. Antalet publicerade artiklar per år varierar från noll till 49 stycken, se tabell 4. De 17 första rapporterna i A-serien är utgivna i tryckt form, den 18:e är utgiven både i tryckt form och digitalt, medan alla rapporter efter år 2011 är endast digitalt utgivna. Fram till utgången av år 2017 har det utgetts 11 journaler.

Tabell 4. Antalet publicerade artiklar i Techne A-serien under tiden 1996–2017

Artiklarna i A-serien är skrivna av sammanlagt 150 forskare, 104 kvinnor och 46 män, från samtliga nordiska länder och från Australien, Estland, Frankrike, Grönland, Indien, Kanada, Litauen, Lettland, Skottland, Slovenien, Storbritannien, Tyskland samt USA. Den landsvisa fördelningen av forskare som publicerat i A-serien presenteras i tabell 5. Även här kan konstateras att finländska forskare är flest till antalet medan norska forskare nu finns på andra plats i den nordiska jämförelsen. Det är även intressant att antalet forskare utanför Norden är så högt som fyrtioett.

Tabell 5. Forskarnas landstillhörighet i Techne A-serien

Finland	Norge	Sverige	Danmark	Island	Övriga länder
56	28	17	6	2	41

Artiklarna är skrivna på engelska, norska, finska, svenska och danska (se tabell 6). Principen för publicering har genomgående varit att forskaren själv får välja vilket språk hen skriver på och att artiklar på samtliga nordiska språk och engelska kan publiceras. Det kan konstateras att merparten av artiklarna i A-serien är skrivna på engelska vilket medför en möjlighet till större internationell läsarkrets.

Tabell 6. Antalet artiklar på olika språk i Techne A-serien

Engelska	Norska	Finska	Svenska	Danska
122	23	16	15	2

Analys av artiklarna i Techne A-serien

Analysen av artiklarna i A-serien har i huvudsak genomförts utifrån deras abstrakt och sökord. Då abstrakt saknats, har nedslag i artikeln gjorts. Förord eller inledande ord av redaktörer har inte analyserats. Analyserna leder till beskrivningar om hur artiklarna relaterar till olika former av slöjd generellt i samhället och specifikt i utbildning. Artiklarna är vidare analyserade i relation till vilket *Verksamhetsområde* som fokuseras samt i relation till *Ämnesteknologiskt fokus* och *Forskningsfokus*. Samma artikel kan vara kodad till fler än ett fokusområde och en underkategori. En beskrivning av de

tre fokusområdena görs i samband med den följande redovisningen. För varje kategori ges exempel på artiklar med det specifika fokuset.

Verksamhetsområde

Slöjd som verksamhet har långa traditioner och handlar om människans möjlighet att förändra sin livsmiljö så att villkoren för överlevnad förbättras (Alexandersson, 2007). I samband med utvecklingen av allmänbildande skola kom kunskapsområdet även att bli ett läroämne. Avsikterna var då, och är även i dagsläget, att utveckla ett brett lärande med hjälp av slöjddämnet och dess arbets- och kunskapsformer. Underkategorierna inom *Verksamhetsområde* har sin grund i att slöjd finns i samhället både som en fri verksamhet och som en verksamhet som existerar i utbildningssammanhang (Johansson & Lindfors, 2008; Nygren-Landgårds, 2003).

Huvudkategorin är indelad i underkategorierna *Slöjdlärande i normativa miljöer*, *Slöjdlärande i icke-normativa miljöer*, *Slöjd som yrkesverksamhet* och *Slöjd som hobbyverksamhet*. Nedan beskrivs kategorierna var för sig.

Slöjdlärande i normativa miljöer

Då slöjden finns i ett utbildningssammanhang har ämnet tydliga utbildande eller fostrande målsättningar som är beskrivna i normativa läroplanstexter. Det finns etablerade teoretiska modeller som gör det möjligt att granska vilken aktör som är i centrum av den utveckling och förändring som väntas ske. Nygren-Landgårds (1997) har definierat fyra olika slöjddämnena som hänför sig till de olika aktörerna inom skola och lärarutbildning. Hartvik (2013) har bearbetat dessa vidare och definierat tillhörigheten till skolan eller universitetet. I den här artikeln utökas denna bearbetning så att slöjdlärande före skolåldern och efter grundskolan tas med.

Överlägset flest antal artiklar i Techne A-serien hänför sig till *Slöjdlärande i normativa miljöer* (145 av totalantalet 178 artiklar). Fördelningen är i stort lika mellan artiklar som behandlar *Slöjdlärande i högre utbildning* (75 artiklar) och *Slöjdlärande i grundskola* (58 artiklar), medan artiklar som behandlar *Slöjdlärande före skolåldern* i exempelvis förskola eller barntädgård (8 artiklar) eller *Slöjdlärande efter grundskola* (4 artiklar) är betydligt färre till antalet.

Inom underkategorin *Slöjdlärande i högre utbildning* (75 artiklar) kan tre grupperingar av artiklar urskiljas. Den första grupperingen utgörs av artiklar som på ett mer övergripande plan behandlar slöjddämnet i högre utbildning (ex. Hosia, 1999; Metsärinne, 2007). I den andra grupperingen finns artiklar som fokuserar på lärarstuderandes slöjddämne (ex. Karppinen, 2013; Pöllänen & Vartiainen, 2013). Den tredje grupperingen utgörs av artiklar där slöjdlärandet granskas ur lärarutbildarens perspektiv (ex. Nygren-Landgårds, 2011; Porko-Hudd, 2011).

Inom underkategorin *Slöjdlärande i grundskola* (51 artiklar) finns tre grupperingar av artiklar. Den första utgörs av artiklar som behandlar styrdokument för denna utbildningsnivå (ex. Autio & Soobik, 2013; Lindfors, 2009). Den andra utgörs av artiklar som fokuserar på elevens slöjddämne (ex. Frohagen, 2016; Homlong, 2011), medan den tredje innehåller artiklar där lärarens slöjddämne är i fokus (ex. Eldor & Lyng, 2011; Urdzina-Deruma, 2009).

Exempel på artiklar inom underkategorin *Slöjdlärande före skolåldern* (4 artiklar) utgörs av Yliveronen & Seitamaa-Hakkarainen (2016) som beskriver hur förskolebarn verbaliserar och använder kroppsliga uttryck under en slöjdprocess i textila material. Carlsen (2013) har i sin artikel beskrivit hur estetiska läroprocesser tar form inom Reggio Emilia pedagogisk barntädgårdsverksamhet.

Ett exempel på en artikel inom underkategorin *Slöjdlärande efter grundskola* (4 artiklar) är Lindberg (2007) som studerar hur liknande undervisningsinnehåll tar sig i uttryck inom yrkes- och allmänbildande utbildning.

Slöjdlärande i icke-normativa miljöer

Det finns fem artiklar med fokus på lärande i icke-normativa miljöer. Här eftersträvas olika former av lärande, men inte så att det skulle finnas övergripande förväntningar exempelvis i form av läroplansgrunder. En av dessa fem artiklar är Samuelssons artikel (2011) där två halvårs långa fältstudier i två olika slöjdpraktiker bestående av en grupp elever i skolslöjden och i en slöjdklubb beskrivs och jämförs med varandra. Ett annat exempel utgörs av Björkdal Ordell (2009) som beskriver ett treårigt projekt där barnkultur och slöjd samlats under begreppet slöjdcirkus.

Slöjd som yrkesverksamhet

I denna kategori finns fokus i artiklarna utanför pedagogiska utbildningsinstitutioner. Beskrivningarna görs utgående från praktiker som på något sätt finns i anslutning till människors arbetsvardag och yrkesutövning. I kategorin *Slöjd som yrkesverksamhet* (11 artiklar) finns fyra grupperingar av artiklar. Den första grupperingen utgörs av artiklar som behandlar *Lärlingsskap* (ex. Holmberg, 2013; Patil, 2017). Andra grupperingar inom kategorin fokuserar på *Produktion och marknadsföring av hantverk* (ex. Reijonen, 2009; Luutonen, 2009), *Mediernas syn på hantverkare* (ex. Kärnä-Behm, 2002) och *Hantverkstekniker inom industrin* (ex. Woods, 2009).

Slöjd som hobbyverksamhet

Den sista underkategorin inom huvudkategorin *Verksamhetsområde* samlar artiklar där slöjdande tydligt utförs under fritiden. Inom kategorin *Slöjd som hobbyverksamhet* finns 8 artiklar om slöjd i relation till *Välmående* (ex. Pöllänen, 2009), *Slöjdaktivism* (ex. Ahlskog-Björkman & Koch, 2011), *Slöjd med nyanlända* (ex. Lappalainen, 2003) och *Maker-verksamhet* (ex. Dufva, 2017).

Ämnesteknologiskt fokus

Kojonkoski-Rännäli (1995) har i sin definition av vad slöjd som fenomen i grund och botten handlar om kommit fram till att grundelementen är *människan* som med kroppen och *verktyg och redskap* bearbetar ett från naturen härstammande *material* till en bestående *artefakt*. Då denna form av verksamhet läggs i ett större system, exempelvis ett utbildningssammanhang, aktualiseras naturligt även andra komponenter i helheten. Med hjälp av Kojonkoski-Rännälis grunddefinition analyseras A-seriens artiklar utgående från vilket ämnesteknologiskt fokus som kan skönjas i artiklarna. Perspektivet är intressant och relevant med tanke på att slöjdverksamhet utövas i ett fysiskt material, men forskning om slöjd kan även göras på en allmän nivå utan materialkoppling. Inom kategorin *Ämnesteknologiskt fokus* urskiljs nio underkategorier som presenteras till följande.

Allmänt eller inte specifikt ämnesteknologiskt fokus

Den första underkategorin, med överlägset flest antal kodade artiklar, utgörs av artiklar som har ett *Allmänt eller inte specifikt ämnesteknologiskt fokus* (120 artiklar). I dessa artiklar behandlas frågeställningar om slöjd och slöjdundervisning utan tydlig koppling till exempelvis material eller tekniker. Peltonens artikel från 1999 utgör exempel på denna kategori. I artikeln intresserar Peltonen sig för distansundervisningsverktyg som vid sekelskiftet innebar nya möjligheter för utbildning och undervisning inom slöjdområdet. Nielsen och Digranes (2012) begrundar i sin tur hur slöjdinnehållet och kontinuiteten i det kunde se ut inom den allmänbildande skolan. Kaukinen (2009) har i sin artikel på ett grundligt sätt fördjupat sig i rådande tidsanda och förändringar som påverkar slöjddämnet. Ur den kritiska analysen syntetiserar Kaukinen olika betydelser som slöjddämnet kan ges i framtiden.

Textilslöjd

Näst flest artiklar (34 stycken) är kodade till underkategorin som har fokus på textilslöjd. Exempelvis Salo-Mattila (2002) granskar klädsömnad i spänningsfältet mellan att utföra tekniken hemma, i skolan och i lärarutbildning. Berggren Torell och Ranglin (2014) har i sin tur intresserat sig för att synliggöra den tysta kunskapen i samband med vävning och produktionen av videomaterial som stöder lärande inom vävning som teknik. Lice (2002) har utrett hur traditionella tekniker, mönster, färger och produkter blir synliga i nutida anpassningar.

Teknisk slöjd

Sammanlagt elva artiklar fokuserar på teknisk slöjd ur olika perspektiv. Exempelvis Johansson och Andersson (2017) har beforskat hur lärarstuderande utvecklar kunnande vid träsvarvning under tiden i lärarutbildning. Clover och Hrenko (2009) har i sin tur intresserat sig för hur näverslöjden syns i två olika kulturella kontexter i Nord Amerika.

Mångmateriell slöjd

Fyra artiklar är kodade till denna underkategori. I artiklarna beskrivs slöjdverksamhet där flera material och tillverkningstekniker ingår i den undersökta verksamheten. Till exempel har Jaatinen, Ketamo och Lindfors (2017) i sin forskning valt att med hjälp av en mobilapplikation undersöka elevers lärande i en mångmateriell slöjdundervisning.

Teknologi

Fem artiklar i A-serien är kodade till kategorin *Teknologi*. Tönnsen och Schaubrenner (2017) befinner sig utanför det traditionella slöjdämnet och utreder i stället teknologiundervisningen som en resurs för den problemlösningsförmåga som en allmänbildande skola förväntas utveckla hos eleverna.

Duodji

Med tanke på *Techne* seriens fokus på nordisk slöjdverksamhet i alla dess former, är det å ena sidan intressant att det finns en artikel som behandlar samisk duodji, å andra sidan är det sorgligt att det bara finns en enda artikel av detta slag. Guttorm (2009) diskuterar i sin artikel renhorn som traditionellt slöjdmaterial och rör sig i spänningsfältet mellan tidigare erfarenheter, forskning och viljan att skapa något nytt.

Bild

Det finns åtta artiklar som har ett tydligt fokus på bildämnet. Samtliga artiklar är skrivna ur ett norskt perspektiv där slöjd och bild under lång tid har varit ett gemensamt läroämne för eleverna. Framgaard (2008) fördjupar sig i språkteoretiska aspekter i bild- och designprocesser, medan Hansen (2012) har ett tydligt bildkonstinhåll i sin behandling av barns förmåga att tolka och använda grundformer i sitt estetiska skapande.

Friluftsliv och musik

I A-serien finns några artiklar med fokus på friluftsliv och musik. Artiklarna kan anses ligga så långt från *Techne* seriens egentliga fokus att de inte analyserats i djupare mening. Dessa fynd kan närmast ses som kuriosa och tecken på att accepterade artiklar inte alltid följt seriens fokus. De mer udda artiklarna behöver samtidigt ses som ett uttryck för att slöjdämnet definieras på olika sätt i olika delar av Norden och att tvärvetenskapligt samarbete kan leda till bredare innehållsligt fokus.

Forskningsfokus

Artiklarna har i ett första skede granskats utgående från om de baseras på empiriskt data eller om forskarna byggt upp forskningen utan empiri. Analysen leder till två underkategorier som benämns *Empirisk forskning* och *Icke-empirisk forskning*. Här kan konstateras att två tredjedelar av artiklarna bygger på ett empiriskt material medan en tredjedel utgår från ett upplägg där ingen direkt studie i empirisk mening utförts. Den fortsatta analysen inom kategorierna görs för den empiriska forskningens del så att intresset riktas mot hurdana data som använts. Detta upplevs som meningsfullt för att skapa en överblick av hurdana tillvägagångssätt som framträder då slöjdforskare intresserar sig för att betrakta en befintlig verksamhet där slöjdande pågår. Inom kategorin *Icke-empirisk forskning* görs en analys av vad som är i fokus i den mängd forskning som inte utreder händelser av empirisk karaktär.

Empirisk forskning

Sammantaget finns 25 olika typer av empirisk forskning. De tre vanligaste är *Intervjumaterial* (26 artiklar), *Observationsmaterial* (24 artiklar) och *Enkäter* (24 artiklar). Rönkkö och Lepistö (2016) utgör exempel på intervjustudier där skribenterna intresserat sig för 13-åriga elevers beslutsfattande i pågående slöjdprocesser. Hetland, Sheridan, Veenema och Winner (2007) har i sin tur observerat hur lärare handleder studerandes visuella skapandeprocesser. Enkätstudier finns med då Andersson, Brøns-Pedersen och Illum (2016) studerat träsvarvning för att erhålla fördjupad kunskap om kommunikation och lärande i slöjdverkstaden. *Dokumentanalys* används i 15 artiklar, exempelvis har Karppinen (2013) analyserat 144 essäer i syfte att utreda klasslärarstuderandes slöjdfarenheter.

Artiklarna beskriver även *Fallstudier* (8 artiklar, ex. Aakre, 2011), *Etnografiska studier* (7 artiklar, ex. Reitan, 2014), *Experiment* (7 artiklar, ex. Soinen, Iiskala och Kukkonen, 1999), *Produktanalys* (7 artiklar, ex. Rönkkö och Aerila, 2015), *Lärdomsprov* (6 artiklar, ex. Metsärinne, 2009).

Icke-empirisk forskning

Då artiklarna utan empiriskt datamaterial analyseras kan elva olika fokuseringar urskiljas. Kategorin *Teoridiskuterande forskning* (23 artiklar) innebär att forskaren har valt att basera sin argumentation på ett urval andra forskares texter. Till exempel Elo (2016) har intresserat sig för att beskriva företagsamhetsfostran i förhållande till slöjddämnet, medan Ulvestad (2008) fördjupat sig i utvecklingen av visuellt språk och visuell perception. Följande underkategori utgörs av artiklar som behandlar *Slöjd som kulturfenomen* (20 artiklar). Till exempel Rorgemoen (2008) frågar sig vad som har hänt med traditionella mönster i textila produkter när de överförs från ett nedärvt avancerat utförande till ett innehåll i skolans slöjddämne, medan Fernström (2009) diskuterar omvandlingen från hantverk till industriell verksamhet.

Femton artiklar har konstaterats vara *Filosofiska betraktelser*. I dessa artiklar finns en tydlig koppling till källor i form av exempelvis filosofer. Kojonkoski-Rännäli (2007) har betraktat begreppet *qualité* som en del av slöjddandet utgående från en del filosofiska källor. Ett lika stort antal artiklar (15 stycken) har konstaterats ha ett *Historiskt perspektiv* på slöjddämnet. Lind (2009) har uttrönt utvecklingen av slöjddämnet i den estniska grundskolan. *Metodologidiskuterande forskning* har konstaterats finnas i sex artiklar. Gulliksen (2012) för en metodologisk diskussion för att kunna beskriva de processer som pågår när lärare och elever kommer överens om vad som kännetecknar god *qualité*. Borg (2009) diskuterar Komolär-projektet och har därmed konstaterats höra till underkategorin *Beskrivning av forsknings- och utvecklingsprojekt* som sammantaget har fem artiklar. I övriga underkategorier finns en till tre artiklar. Dessa kategorier är *Diskussion om relationen slöjd och teknologi*, *Slöjd och digitalitet*, *Beskrivning utan forskningsambition*, *Metodutvecklande forskning* och *Diskussion om slöjd i samhället*.

Diskussion och framåtblickar

Vid en jämförelse av hur mycket som publicerats inom *Techne* A respektive B-serien går det att se en intressant utveckling som sker vid åren 2005 och 2006 (se tabell 3 och 4). Då sker en tydlig minskning av publicering inom B-serien samtidigt som publiceringen i A-serien ökar markant. En fråga som kunde ge uppslag till fortsatt forskning är om denna utveckling sammanhänger med den förändrade finansieringsmodellen för universitet som varit aktuell åtminstone i Finland. Exempelvis lagen om de vetenskapliga samfundens delegation (938/2006) definierar i paragraf 2 uppgiften att utveckla förmedlingen av vetenskaplig information och publikationsverksamhet och att arbeta för att forskningsrönen blir kända och utnyttjade i samhället. Denna beskrivning gäller för samtliga journaler som yrkar på JUFO-status och här kan ovan nämnda förskjutning från B-serien till A-serien skönjas genom att *Techne* seriens redaktionsråd verkat för en allt mer högklassig publiceringsverksamhet.

Av de skribenter som varit aktiva i *Techne* A-serien och *Techne* B-serien finns det ett stort antal skribenter som publicerat sig i B-serien, men aldrig i A-serien, sammantaget utgörs skillnaden av 87 personer. För att locka fler aktiva forskare till att publicera sig i A-serien kunde redaktionsrådet granska författarlistorna och uppmuntra personerna att aktivt använda A-serien för framtida publicering. På så sätt skulle antalet insända manuskript sannolikt öka och seriens utbud bli ännu mångsidigare. Vidare kan det konstateras att 48 forskare av totalt 226 forskare som har publicerat i *Techne* serien kommer från länder utanför Norden. Trots att slöjd ses som ett nordiskt fenomen, finns det internationellt sett ett ansevärt antal forskare med ett slöjdrelaterat forskningsintresse. Den geografiska bredden på forskares nationalitet kan ses som ett tecken på att den nordiska slöjden når betydligt längre än det geografiska Norden.

Trots att B-serien endast granskats på ett översiktligt plan i denna artikel kan det ändå konstateras att det finns en del tematik som kunde återupptas och till exempel användas som tematik för kommande NordFo-konferenser och temanummer inom *Techne* serien. I det material som granskats syns tydligt att exempelvis val av tema för konferenser får ett klart genomslag i hurdan innehåll som behandlas i artiklarna som publiceras efter konferensen. Här kan konstateras att Crafticulation-konferensen i Helsingfors 2008 ledde till att det i *Techne* serien finns 39 artiklar som är publicerade inom den aktuella tematikens ramar. På samma sätt kan man i tabellerna 1 och 4 se att det att konferenser ordnas har en tydlig inverkan på att forskningsrapportering sker. Exempelvis visar tabell 1 (år 2001) och tabell 4 (år 2009) att antalet publicerade artiklar är betydligt större året efter att en konferens har ordnats. Överlag kan resultaten av analyserna användas som redskap för planering av framtida forskningsfokuseringar så att ett allt större område av den nordiska slöjden blir forskningsmässigt dokumenterat och utrett.

Techne seriens ursprungliga fokus på slöjdpedagogik och slöjd i utbildning samt en stark koppling till slöjdpedagogiken vid Åbo Akademi i Vasa och "käsityökasvatus" vid Turun Yliopisto, Raumo-enheten, syns i att en betydande del av artiklarna har fokuserat på lärande i någon form och ofta lärande i normativa miljöer. Över tid har den allmänbildande skolans verksamhet stått i centrum under *Techne* seriens första dryga 20-åriga historia. Det här har en fortsatt stor betydelse då skola och lärarutbildning ska vila på vetenskaplig grund. Framöver kunde åldersfokus inom forskning som görs i normativa miljöer utvecklas så att såväl yngre som äldre slöjdares verksamhet blir bättre beforskad. Samtidigt finns det en tydlig möjlighet och ett behov att i framtiden eftersträva en breddning av de verksamhetsområden som forskningarna görs inom. Exempelvis slöjdverksamhetens roll i människors fritid och slöjddandets betydelse i arbetslivet är sådan tematik som behöver uppmärksammas i syfte att erhålla en allt bredare utredd förståelse för hur slöjd tar sig uttryck i samhället. Områden som i nuläget saknas, eller får relativt svag forskningsuppmärksamhet är exempelvis slöjd i medierna, hur slöjd presenteras i dagspress och sociala medier, slöjd bland äldre människor, slöjd i tidiga barnår, slöjd som fritidssysselsättning, komparativa studier om slöjdundervisning i olika länder, hållbar utveckling och slöjd ur genusperspektiv.

Förhållandevis stor andel av artiklarna i *Techne* serien tar fasta på relativt allmän tematik som kan uppfattas höra till en mer pedagogisk än slöjdpedagogisk/slöjdvvetenskaplig diskurs. Frågan är om kontakten till materialet och de processer som pågår då människor i olika situationer arbetar med att färdigställa artefakter utgående från olika motiv tappats bort och finns det risk för att man i forskningen förbiser materialets och ämnesteknologiernas roll i slöjdverksamhet? Analyserna medför en efterlysning av mer forskning som låter görandet i slöjdmaterial synas och att fler forskare kunde vistas i de rum och verkstäder där material omvandlas till artefakter.

I det nordiska sammanhanget har Finland den längsta traditionen av att ha slöjdens bakgrundsvetenskaper förlagda till universiteten. Detta är sannolikt en av orsakerna till att antalet finländska forskare som publicerats sig inom *Techne* serien är i en tydlig majoritet i förhållande till andra länder. Detta framkommer tydligt i tabellerna 2 och 5. Det här ger indikationer på att om man önskar få fram på forskning baserad kunskap så behövs det etablerade strukturer, infrastrukturer och lärosäten som jobbat för att forskning ska kunna bedrivas.

Avslutningsvis kan konstateras att digital publicering i OJS medförde en kvalitetshöjning av serien i och med allt striktare och tydligare granskningsprocesser. Därtill är tillgängligheten av helt annan rang än tidigare medan det redaktionella arbetet underlättats av att allt är samlat i en digital portal. Framtida redaktionsråd, och framför allt aktiva forskare och studerande, kan på bästa möjliga sätt ta till sig denna överblickande analys för att fånga nya fokuseringar som gör att slöjdens intressanta fält blir allt bättre beforskat.

Till sist bör poängteras att denna artikel har ambitionen att ge en överblickande bild av den publicerade slöjdforskningstematiken i *Techne* serien under åren 1995–2017. Materialet tillåter och ger uppslag till fler djupgående analyser av olika slag.

Referenser

- Aakre, B. M. (2011). Technology and Design Education. From play to profession. Ingår i J. Sandven (Red.): Skapande verksamhet som grundlag för empiri. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvvetenskap A*, 16, s. 15–36.
- Ahlskog-Björkman, E. & Koch, M. (2011). Etnografi som metod för att förstå något om lärande och identitet – en tvärvetenskaplig syn på slöjd. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvvetenskap A*, 18(1). Hämtad från <https://journals.hioa.no/index.php/techneA/article/view/16>
- Alexandersson, M. (2007). How to do a thing into something? Learning sloyd through interactions with artefacts. Ingår i M. Johansson & M. Porko-Hudd (Eds.): Knowledge, qualities and sloyd. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvvetenskap A*, 10, s. 5–18.
- Andersson, J., Brøns-Pedersen, L., & Illum, B. (2016). Kommunikation och lärande i slöjdverkstaden. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvvetenskap*, 23(2). Hämtad från <https://journals.hioa.no/index.php/techneA/article/view/1274>
- Autio, O. & Soobik, (2013). A Comparative Study of Craft and Technology Education Curriculums and Students' Attitudes towards Craft and Technology in Finnish and Estonian Schools. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvvetenskap A*, 20(2). Hämtad från <https://journals.hioa.no/index.php/techneA/article/view/663>
- Berggren Torell, V., & Ranglin, U. (2014). Knowledge in action in weaving. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvvetenskap*, 21(1). Hämtad från <https://journals.hioa.no/index.php/techneA/article/view/537>
- Björkdal Ordell, S. (2009). Sloyd circus – to stage aesthetic learning. Ingår i L. K. Kaukinen (Eds.): Proceedings of the crafticulation & education conference. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvvetenskap A*, 14, s. 244–252.

- Borg, K. (2009). Communication and learning in sloyd practises – a research project. Ingår i L. K. Kaukinen (Eds.): Proceedings of the crafticulation & education conference. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvvetenskap A*, 14, s. 191–198.
- Carlsen, K. (2013). ”Å skape forbindelser”. Atelierets plass og atelieristens kompetanse i barnehagene i Reggio Emilia. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvvetenskap A*, 20(1). Hämtad från <https://journals.hioa.no/index.php/techneA/article/view/620>
- Clover, F.M. & Hrenko, K. (2009). Crafting bridges between cultures in Minnesota: Birch bark in ojibwe and scandinavian crafts. Ingår i L. K. Kaukinen (Eds.): Proceedings of the crafticulation & education conference. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvvetenskap A*, 14, s. 253–258.
- Dufva, T. (2017). Maker Movement creating knowledge through basic intention. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvvetenskap A*, 24(2). Hämtad från <https://journals.hioa.no/index.php/techneA/article/view/1910>
- Eldor, F. & Lynge, I.-L. (2011). Den gode historie i ”Lokale valg” – et utviklingsprosjekt i Grønland. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvvetenskap A*, 18(1). Hämtad från <https://journals.hioa.no/index.php/techneA/article/view/38>
- Elo, J. (2016). Enterprise Education through Sloyd. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvvetenskap*, 23(2). Hämtad från <https://journals.hioa.no/index.php/techneA/article/view/1555>
- Fernström, P. (2009). From craft-based design to industrial design in the production of Dora Jung. Ingår i L. K. Kaukinen (Eds.): Proceedings of the crafticulation & education conference. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvvetenskap A*, 14, s. 36–43.
- Framgard, E. (2008). Det kommunikative, yringer og det språklige. Språkteoretiske aspekt i bilde- og designprosesser. Ingår i J. Sandven (Red.): Å forme og forske med focus på skapende prosesser. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvvetenskap A*, 12, s. 7–30.
- Frohagen, J. (2016). Att kunna såga rakt. Om manuell bildning i skolämnet slöjd. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvvetenskap A*, 23(2). Hämtad från <https://journals.hioa.no/index.php/techneA/article/view/1374>
- Gulliksen, M. S. (2008). Discourse analysis of form quality negotiations in design processes. Ingår i J. Sandven (Red.): Å forme og forske med focus på skapende prosesser. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvvetenskap A*, 12, s. 31–50.
- Guttorm, G. (2009). Small pieces of antler make sense. Ingår i L. K. Kaukinen (Eds.): Proceedings of the crafticulation & education conference. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvvetenskap A*, 14, s. 52–60.
- Hansen, C. (2011). Skapende arbeid med grunnformsproblematikk. En inngangsport til visuell og kulturell forståelse. Ingår i J. Sandven (Red.): Skapende virksomhet som grunnlag for empiri. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvvetenskap A*, 16, s. 80–94.
- Hartvik, J. (2013). *Det planlagde og det som visar sig. Klasslærerstudierendes syn på undervisning i teknisk slöjd*. Vasa: Åbo Akademi.
- Hetland, L., Sheridan, K., Veenema, S. & Winner, E. (2007). Developing artistic mind: The studio thinking framework. Ingår i M. Johansson & M. Porko-Hudd (Eds.): Knowledge, qualities and sloyd. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvvetenskap A*, 10, s. 19–40.
- Holmberg, A. (2013). Masters and Apprentices of Textile Craft. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvvetenskap A*, 20(3). Hämtad från <https://journals.hioa.no/index.php/techneA/article/view/703>
- Homlong, S. (2011). Samtal om estetiska aspekter i textilslöjden. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvvetenskap A*, 18(1). Hämtad från <https://journals.hioa.no/index.php/techneA/article/view/41>
- Hosia, U. (1999). Communication studies, distance teaching, image interpretation, the image in the net. Ingår i J. Peltonen & J. Kukkonen (Eds.): Sloyd Competence in Nordic Culture Part VI. Integrated Distance Education Research in University of Turku. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvvetenskap A*, 3, s. 98–120.

- Jaatinen, J., Ketamo, H., & Lindfors, E. (2017). Pupils' Activities in a Multimaterial Learning Environment in Craft subject A Pilot Study using an Experience Sampling Method based on a Mobile Application in Classroom Settings. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvetskap*, 24(2). Hämtad från <https://journals.hioa.no/index.php/techneA/article/view/1923>
- Johansson, M., & Andersson, J. (2017). Learning situations in Sloyd – to become more handy, dexterous and skilful. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvetskap*, 24(2). Hämtad från <https://journals.hioa.no/index.php/techneA/article/view/1875>
- Johansson, M. & Lindfors, E. (2008). Finland. Slöjd [Käsityö]. Ingår i M. S. Gulliksen & M. Johansson (Red.): Nuläge och framåtblickar – om undervisning och forskning inom det nordiska slöjdfältet. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvetskap B*, 15, s. 17–30.
- Karppinen, S. (2013). Primary student teachers' perceptions of their prior experiences with craft-making in light of Hannah Arendt's human condition. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvetskap A*, 20(2). Hämtad från <https://journals.hioa.no/index.php/techneA/article/view/662>
- Kaukinen, L. (2009). Argumentation on Craft Education as a School subject in Finland. Miksi käsityötä peruskouluun? Ingår i M. Metsärinne (Ed.): Käsityökasvatus tieteenalana 20 v - Sloyd education 20 years as discipline. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvetskap A*, 15, s. 47–56.
- Kojonkoski-Rännäli, S. (1995). *Ajatus käsissämmä. Käsityön käsitteen merkityssisällön analyysi*. (Turun yliopiston julkaisuja, sarja C Scripta lingua Fennica edita 109). Turku: Turun yliopisto.
- Kojonkoski-Rännäli, S. (2007). The concept of quality and the development of quality awareness in crafts. Ingår i M. Johansson & M. Porko-Hudd (Eds.): Knowledge, qualities and sloyd. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvetskap A*, 10, s. 41–56.
- Kärnä-Behm, J. (2002). Craftsmanship as politics of an alternative way of life in media discourse. Ingår i J. Kärnä-Behm & K. Salo-Mattila (Eds.): Current Themes In Craft Research. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvetskap A*, 4, s. 38–52
- Lag om de vetenskapliga samfundens delegation (938/2006) Tillgänglig: <http://finlex.fi/sv/laki/smur/2006/20060938>
- Lappalainen, E-M. (2003). Viewpoints on the teaching of different immigrants into an ethnic cultural orientation. Ingår i K. Virta (Ed.): Current Research on Sloyd Education. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvetskap A*, 5, s. 37–44.
- Lice, I. (2002). Ethnographic textiles in the modern environment. Ingår i J. Kärnä-Behm & K. Salo-Mattila (Eds.): Current Themes In Craft Research. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvetskap A*, 4, s. 53–71.
- Lind, E. (2009). Studying and teaching craft: Possibility and necessity. Ingår i L. K. Kaukinen (Eds.): Proceedings of the crafticulation & education conference. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvetskap A*, 14, s. 206–212.
- Lindberg, V. (2007). Same syllabus in two contexts: Vocational / liberal knowledge? Ingår i M. Johansson & M. Porko-Hudd (Eds.): Knowledge, qualities and sloyd. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvetskap A*, 10, s. 75–95
- Lindfors, E. (2009). Crafts in basic education – a challenge for craft science. Ingår i L. K. Kaukinen (Eds.): Proceedings of the crafticulation & education conference. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvetskap A*, 14, s. 290–298.
- Lindfors, L. (2017). *En livsresa från bondlandet till vetenskapens arenor. Våga – veta – vinna. Fokus på slöjdpedagogik 1974–2000*. Borgå: Linnéa Lindfors.
- Lindfors, L. & Peltonen, J. (1995). *Techne Serien B1:1995*.
- Luutonen, M. (2009). Handmade marketing. Ingår i L. K. Kaukinen (Eds.): Proceedings of the crafticulation & education conference. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvetskap A*, 14, s. 119–127.
- Metsärinne, M. (2007). Käsityön aineenopettajan valintamenettelyn uudistamishaasteita. Ingår i M. Metsärinne & J. Peltonen (Eds.): Katosiko työ Turun Yliopistosta? & Käsityön oppimisen innovointi [Has the technical

- work disappeared from University of Turku? & Sloyd learning innovation]. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvetskap A*, 11, s. 216–240.
- Metsärinne, M. (2009). Functional aims in the sloyd education master's thesis. Käsityökasvatuksen pro gradu-tutkielmien toiminnan tavoitteet. Ingår i M. Metsärinne (Ed.): Käsityökasvatus tieteenalana 20 v - Sloyd education 20 years as discipline. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvetskap A*, 15, s. 79–97.
- Nielsen, L. M., & Digranes, I. (2012). Designkompetanse i et gjennomgående utdanningsløp. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvetskap A*, 19(1). Hämtad från <https://journals.hioa.no/index.php/techneA/article/view/394>
- Nygren-Landgårds, C. (1997). *Det tänkta och det upplevda undervisningsämnet. En studie om undervisning i slöjdpedagogik*. (Rapporter från Pedagogiska fakulteten vid Åbo Akademi nr 15/97). Vasa: Åbo Akademi.
- Nygren-Landgårds, C. (2003). *Skolslöjd nu och då – men vad sen?* (Rapport från Pedagogiska fakulteten vid Åbo Akademi, nr 5). Vasa: Åbo Akademi.
- Nygren-Landgårds, C. (2011). Uppdraget. Ett vetenskapligt förhållningssätt i lärarutbildningen. Ingår i C. Nygren-Landgårds (Red.): Med målsetting om å förhålle seg vitenskaplig i lærerutdanningen. Del I. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvetskap A*, 17, s. 8–21.
- Patil, K. (2017). Inexplicit Learning: Transferring Knowledge through Visual and Emulative practices. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvetskap A*, 24(2). Hämtad från <https://journals.hioa.no/index.php/techneA/article/view/1914>
- Peltonen, J. (1999). Setting and achieving academically valid distance education goals. Ingår i J. Peltonen & J. Kukkonen (Eds.): Sloyd Competence in Nordic Culture Part VI. Integrated Distance Education Research in University of Turku. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvetskap A*, 3, s. 11–39.
- Porko-Hudd, M. (2011). Skriv och berätta – lärarstudenternas minnesberättelser om slöjd. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvetskap A*, 18(1). Hämtad från <https://journals.hioa.no/index.php/techneA/article/view/31>
- Pöllänen, S. (2009). Craft as therapy and therapeutic activity. Ingår i L. K. Kaukinen (Eds.): Proceedings of the crafticulation & education conference. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvetskap A*, 14, s. 138–144.
- Pöllänen, S., & Vartiainen, L. (2013). Forest-themed learning games as a context for learning via collaborative designing of crafts. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvetskap A*, 20(3). Hämtad från <https://journals.hioa.no/index.php/techneA/article/view/709>
- Reijonen, K. (2009). Sen and the art of basket weaving. Ingår i L. K. Kaukinen (Eds.): Proceedings of the crafticulation & education conference. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvetskap A*, 14, s. 145–153.
- Reitan, J. (2014). Learning by watching Vernacular Inupiaq-Inuit design learning as inspiration for design education. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvetskap*, 21(2). Hämtad från <https://journals.hioa.no/index.php/techneA/article/view/1263>
- Rorgemoen, M. (2008). Folkekunst I tekstil utdanning – kva har skjedd med tradisjonelle formelement i institusjonell vidareføring? Ingår i J. Sandven (Red.): Å forme og forske med focus på skapende prosesser. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvetskap*, A, 12, s. 147–179.
- Rönkkö, M.-L., & Aerila, J.-A. (2015). Children Designing a Soft Toy. An LCE model as an application of the experiential learning during the holistic craft process. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvetskap A*, 22(1). Hämtad från <https://journals.hioa.no/index.php/techneA/article/view/988>
- Rönkkö, M.-L., & Lepistö, J. (2016). The craft process developing student decision making. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvetskap A*, 23(1). Hämtad från <https://journals.hioa.no/index.php/techneA/article/view/1457>
- Salo-Mattila, K. (2002). From home sewing futures to new ideas in craft education. Ingår i J. Kärnä-Behm & K. Salo-Mattila (Eds.): Current Themes In Craft Research. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvetskap A*, 4, s.91–106.

- Samuelsson, M. (2011). Fältarbete i slöjdpraktiker. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvvetenskap A*, 18(1). Hämtad från <https://journals.hioa.no/index.php/techneA/article/view/15>
- Soininen, M., Iiskala, T., Kukkonen, J. (1999). Learning together via video- and audioconferences. Ingår i J. Peltonen & J. Kukkonen (Eds.): *Sloyd Competence in Nordic Culture Part VI. Integrated Distance Education Research in University of Turku. Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvvetenskap A*, 3, s. 40–60.
- Techne serien* (2011). Hämtad 26.1.2018 från <https://www.vasa.abo.fi/nordfo/techne/>
- Techne serien* (u.å.). Hämtad 30.1.2018 från <https://journals.hioa.no/index.php/techneA>
- Tönnsen, K.-C., & Schaubrenner, P. (2017). The influence of mechatronic learning systems on creative problem solving of pupils participating in technology class A pilot study. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvvetenskap A*, 24(2). Hämtad från <https://journals.hioa.no/index.php/techneA/article/view/1873>
- Ulvestad, H. (2008). Visuell kompetanse og begrepsdanning. Ingår i J. Sandven (Red.): *Å forme og forske med focus på skapende prosesser. Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvvetenskap A*, 12, s. 181–193.
- Urdzina-Deruma, M. (2009). The content of textile: Traditions and innovations in schools of general education in Latvia. Ingår i L. K. Kaukinen (Eds.): *Proceedings of the crafticulation & education conference. Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvvetenskap A*, 14, s. 326–334.
- Woods, P. (2009). Collaborative practices – the alliance of craft, science and industry through practice-based research into the colouration of pewter. Ingår i L. K. Kaukinen (Eds.): *Proceedings of the crafticulation & education conference. Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvvetenskap A*, 14, s. 181–187.
- Yliveronen, V., & Seitamaa-Hakkarainen, P. (2016). Learning craft skills. Exploring preschoolers' craft making process. *Techne Serien - Forskning i slöjdpedagogik och slöjdvvetenskap A*, 23(2). Hämtad från <https://journals.hioa.no/index.php/techneA/article/view/1505>

Mia Porko-Hudd, PeD, professor i slöjdpedagogik vid fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier, Åbo Akademi, Vasa.

Juha Hartvik, PeD, universitetslärare i slöjdpedagogik, tekniska slöjdens didaktik vid fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier, Åbo Akademi, Vasa.